

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна ПЕМАШКАЛО

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

28 Публічне управління та адміністрування
281 Публічне управління та адміністрування
перший (бакалаврський)
Публічне управління

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри
менеджменту та бізнесу

Тетяна ЛЕПЕЙКО

Харків
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *менеджменту та бізнесу*

Протокол №8 від 20.01.2023 р.

Розробник (и):

Грузіна І.А., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та бізнесу,

Кінас І.О., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та бізнесу,

Перерва І.М., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та бізнесу,

Черноіванова Г. С., д.е.н., професор кафедри менеджменту та бізнесу,

Нечипорук О.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та бізнесу,

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Однією із найскладніших проблем у свідомій діяльності людей є управління функціонуванням систем, у які людина входить як головний складовий елемент, тобто організаційних систем. Організаційний чинник мав домінуюче значення в житті суспільства в усі часи і в культурі усіх народів. Теорія організації покликана дати ключ до засвоєння законів і принципів функціонування організаційних систем, зробити їх зрозумілими з погляду внутрішнього устрою і механізму функціонування. Особливе значення це має для сучасних вітчизняних організацій, становище яких в умовах ринкової економіки докорінно змінюється. Тепер організація повинна самостійно формувати цілі і завдання, розробляти стратегію і тактику розвитку, знаходити необхідні матеріальні та трудові ресурси для реалізації поставлених завдань, вирішувати питання створення, злиття і ліквідації структурних підрозділів, служб та філіалів, перебудови системи управління. Це призводить до розширення обсягу робіт, що входять у сферу діяльності управління, ускладнення процесу їх виконання.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять, виконують завдання щодо практичного застосування одержаних знань. Вивчення теоретичних положень навчальної дисципліни "Теорія організації" потребує закріплення їх за допомогою практичних занять і це складає значну частину дисципліни.

Мета навчальної дисципліни: формування сучасного, на основі системного підходу, світогляду щодо створення, функціонування й управління організацією.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
"Вступ до фаху"	"Макро і мікроекономіка"
	"Основи міжнародних економіки та менеджменту"
	"Фінанси"

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	
ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.	
ЗК 6. Здатність працювати у команді.	
ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.	

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	
СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.	
СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.	
СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.	
ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою
ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	
ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.	
ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	
ЗК 6. Здатність працювати у команді.	
ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.	
СК 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.	
СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.	
ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування
ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	
ЗК 6. Здатність працювати у команді.	
ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.	
СК 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.	
СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.	
ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	ПРН 6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	публічного управління та адміністрування
ЗК 6. Здатність працювати у команді.	
ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.	
СК 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.	
СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна теорія організації

- Тема 1. Методологічні засади теорії організації.
- Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі.
- Тема 3. Сутність організаційного процесу.

Змістовий модуль 2. Функціонування та розвиток організації

- Тема 4. Функціонування організації як системи.
- Тема 5. Функціонування організації як соціуму.
- Тема 6. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації.

Перелік практичних / семінарських занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни за комунікативними методами викладання дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування технології змішаного навчання як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру (Теми 4; 5; 6), робота в малих групах (Теми 2; 6), мозкові атаки (Теми 1; 4), кейс-метод (Тема 1; 4-5), семінар-дискусія (Теми 5), ділові (рольові) ігри (Тема 3; 6), презентації (Теми 1; 2).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання.

Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума за захист практичних завдань – 25 балів за семестр), експрес контрольна робота (5 балів за семестр);

модульний контроль, що проводиться у формі письмової контрольної роботи з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і

має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля (максимальна оцінка – 15 балів, загальна сума за семестр – 30 балів);

підсумковий контроль, що проводиться у формі екзамену з навчальної дисципліни (максимум – 40 балів), визначається як сума балів за результати виконання екзаменаційних завдань. Бали, отримані за екзамен, додаються до балів за поточну успішність.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

практичні (семінарські) заняття – ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

захист практичних завдань за темами – вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій; логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію;

виконання експрес тестів – застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; стиль викладу матеріалу в письмових роботах; самостійність виконання роботи; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи;

виконання письмових модульних контрольних робіт – ступінь засвоєння фактичного матеріалу змістового модулю; логіка, структура викладу матеріалу; наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання. вміння її обґрунтовувати; якість і чіткість викладення міркувань.

Самостійна робота включає:

1) вивчення теоретичного матеріалу з попередньої лекції перед кожним наступним лекційним заняттям. Оцінюється за такими критеріями: глибина і міцність знань; рівень мислення; вміння систематизувати знання за окремими темами; вміння робити обґрунтовані висновки; володіння категорійним апаратом;

2) збирання, узагальнення, обробка інформації, необхідної для активної роботи на практичних заняттях. Оцінюється за такими критеріями: навички і прийоми виконання практичних завдань; вміння знаходити необхідну інформацію; здійснювати її систематизацію та обробку; самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену з навчальної дисципліни (максимум – 40 балів), визначається як сума балів за результати виконання екзаменаційних завдань. Бали, отримані за екзамен, додаються до балів за поточну успішність.

Екзаменаційний білет складається з 3 завдань: стереотипне завдання (тестові завдання), діагностичне (12 балів), евристичне (18 балів). Тестові завдання містять 10 тестів. За кожен вірну відповідь нараховується 1 бал (максимально 10 балів). Усього 40 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни обчислюється з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю, який передбачає накопичувальна система (максимальна кількість – 60 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 35 балів). Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів). Результат проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності». Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Те ма	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мах бал	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальна теорія організації				
Т е м а 1	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Сутність та зміст теорії управління	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття 1. Виконання теоретичних завдань щодо формулювання сутності основних категорій теорії управління організацією на підставі аналізу та узагальнення інформаційних джерел	Захист практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 1 Виконання практичних завдань щодо дослідження сутності, змісту, еволюції розвитку теорії управління, виявлення передумов її використання в управлінні сучасними організаціями	Перевірка ДЗ		
Т е м а 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Еволюція управлінської думки	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття 2. Виконання завдань щодо оцінки впливу етапів розвитку управлінської думки на формування теорії та технології управління організацією	Експрес контрольна робота	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 2	Перевірка ДЗ	
Підготовка до контрольної роботи		Перевірка ДЗ		
Т е м а 3	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Основні функції управління	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття 3. Вирішення практичних завдань щодо формулювання мети діяльності організації, основних функцій, реалізація яких сприяє її досягненню	Захист практичних завдань Контрольна робота за модулем 1	5 15
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 3	Перевірка ДЗ		

	опрацювання	Вирішення практичних завдань щодо формулювання правил реалізації основних функцій управління у сучасній управлінській діяльності	Перевірка ДЗ	
--	-------------	--	--------------	--

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Функціонування та розвиток організації				
Т е м а 4	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Управління організацією як системою	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття 4-5. Вирішення практичних завдань щодо визначення основних елементів організації як системи, напрямів їх трансформації під впливом мінливих явищ і процесів Вирішення практичних завдань щодо управління основними елементами організації як системи	Захист практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 4 Виконання ситуаційних завдань щодо визначення напряму впливу економічних явищ та процесів на стан організації Виконання завдань щодо побудови різних типів організаційної структури підприємства, що діють у різних сферах національної економіки	Перевірка ДЗ		
Т е м и 1-4	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Обговорення дискусійних питань змістового модуля 1	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття 6. Вирішення практичних завдань на повторення питань за тематикою змістового модуля 1	Участь у виконанні практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темами 1-4	Перевірка ДЗ		
	Підготовка для модульних тестів	Перевірка ДЗ		

Т е м а 5	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Управління організацією як соціумом	Робота на лекції	
	Практичне заняття	<p>Практичні заняття 7-9. Вирішення практичних завдань щодо визначення особливостей соціальних організацій та умов їх функціонування в Україні</p> <p>Вирішення практичних завдань щодо визначення складностей управління соціальними організаціями у сучасних умовах</p> <p>Вирішення практичних завдань щодо оцінки впливу мінливих явищ і процесів на процес управління соціальною організацією</p>	Захист практичних завдань за темою	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<p>Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 5</p> <p>Виконання практичних завдань щодо виявлення переваг та недоліків соціальної організаційної структури</p> <p>Виконання есе за обраною темою</p> <p>Підготовка до презентації результатів самостійного дослідження</p>	Перевірка ДЗ	
		Підготовка до контрольної роботи	Перевірка ДЗ	
Т е м а 6	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Управління організаційним процесом	Робота на лекції	
	Практичне заняття	<p>Практичні заняття 10-11. Вирішення практичних завдань щодо визначення основних етапів процесу управління організацією</p> <p>Презентація результатів РСЗ</p> <p>Вирішення практичних завдань щодо визначення основних етапів реалізації процесу управління організацією</p>	<p>Захист практичного завдання за темою</p> <p>Контрольна робота за темами модуля № 2</p>	5 15
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 6	Перевірка ДЗ	

	опрацювання	Виконання практичних завдань щодо напрямів оптимізації процесу управління сучасною організацією	Перевірка ДЗ	
Т е м и 5- 6	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Обговорення дискусійних питань змістового модулю 2	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття 12. Вирішення практичних завдань на повторення питань за тематикою змістового модуля 2 Виконання модульної контрольної роботи № 2	Виконання практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темами 5-6 Повторення матеріалів змістового модуля 2	Перевірка ДЗ	
Підготовка до контрольної роботи		Перевірка ДЗ		
	Іспит			40
Загальна кількість балів				100

Рекомендована література

Основна

1. Теорія організації : підручник / Ю. В. Білявська, Н. В. Микитенко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 424 с.

2. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч. посібн. / Г. Л. Монастирський – Тернопіль : «Крок», 2019. – 368 с.

Додаткова

3. Бельська Т. В. Конспект лекцій з дисципліни «Теорія організації» (для студентів магістратури спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Т. В. Бельська. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 78 с.

4. Ващенко О.П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління : навч. посіб.; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ: ДУТ, 2017. 112 с.

5. Монастирський Г.Л., Августин Р.Р., Богач Ю.А. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Теорія організації”; Тернопільський національний економічний ун-т. Тернопіль: “Економічна думка” ТНЕУ, 2017. 98 с.

6. Селютін В. М., Яцун Л. М., Ольшанський О. В. Теорія організації : навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2017. 280 с.

Інформаційні ресурси

7. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2966>

8. Сайт вищої атестаційної комісії України. URL: <http://www.vak.org.ua/index.htm>

9. Сайт національної академії наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua/ua/main.html>

10. Сайт Українського інституту науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ). URL: <http://www.uinpei.kiev.ua>.